

Niet alleen voor de doden is begraafplaats Rhijnhof in Leiden een rustpunt, ook voor de vele bezoekers. De voormalige buitenplaats heeft grotendeels zijn functie behouden door de afgelopen honderd jaar heen. Het is een prachtig park, met veel groen en een serene sfeer. Voor nabestaanden een prettige omgeving om in gedachten bij de overledene te zijn, maar ook voor wie er even uit wil, de rust zoekt in een groene omgeving of gewoon even de benen wil strekken, biedt Rhijnhof mogelijkheden. En dat is precies wat het bestuur in gedachten heeft gehouden de afgelopen jaren. Jaren van plannen maken voor een laatste uitbreiding van de begraafplaats.

Momenteel wordt er hard gewerkt om een nieuw deel met algemene graven af te ronden. In dit nieuwe gedeelte komen 838 keldergraven in cirkels bij elkaar te liggen. "Dat biedt ruimte aan 4190 graven, ze worden in vijf etages opgebouwd. Op zich klinkt het misschien wat vreemd of oneerbiedig om er zo over te praten, maar we moeten wel reëel blijven. Als we niet uitbreiden, raakt Rhijnhof voor de Leidse bevolking vol en dan is er een groot probleem. We hopen met deze uitbreiding en enkele andere aanpassingen in ieder geval tot 2040 plek te bieden aan een ieder die kiest voor deze begraafplaats."

De uitbreidingen die gepland staan, zijn tevens bedoeld om ook ruimte te maken voor aparte moslimgraven. "We hebben te maken met een veranderde samenstelling van de samenleving. Het is niet meer zoals vijftig of honderd jaar geleden. Daar moeten wij ook in meegroeien en de behoefte aan eigen moslimgraven groeit, dan moeten wij zorgen dat we daarin kunnen voorzien. Dit nemen we in het gehele uitbreidingsplan mee."

Zo laat Roel Broer, sinds januari bedrijfsleider bij Rhijnhof, weten. Hij heeft het er maar druk mee met de uitbreidingsplannen. Dat betekent veel vergaderen en overleg plegen met het bestuur en de gemeente, laat hij weten. "Wat dat betreft is Rhijnhof niet anders, dan een ander bedrijf. We moeten wel vooruit blijven kijken. In 2010 bestaat Rhijnhof 100 jaar, we hopen dan helemaal klaar te zijn met de uitbreidingen."

Herdenkingsmuur

Inmiddels is het crematorium al wel groter geworden. Daar is de ontvangstruimte verbreed, waardoor men nu niet meer in een rijtje achter elkaar in de smalle gang staat te wachten tot de deuren van de aula open gaan. Tevens is er een aparte familiekamer gecreëerd. Naast de grote aula - die in de toekomst nog groter zal worden - is er een tweede, intiemere aula bijgekomen. Daar kan een dienst worden uitgevoerd voor maximaal 18 personen. Broer: "Daar waar we kunnen, proberen we al zoveel mogelijk ruimte extra te benutten. Naast de komst van de extra algemene graven, is er al een nieuwe urnenmuur, die staat in de ronding bij het nieuwe gedeelte."

Vermeldenswaardig is het dat er momenteel hard wordt gewerkt aan de realisering van een bijzondere herdenkingsmuur. Het idee hiervoor is een beetje afgeleid van het Viet-

Begraafplaats Rhijnhof als rustpunt in de stad

nam Memorial in Washington; de muur met de duizenden namen van de slachtoffers van de Vietnamoorlog.

Bloementafel

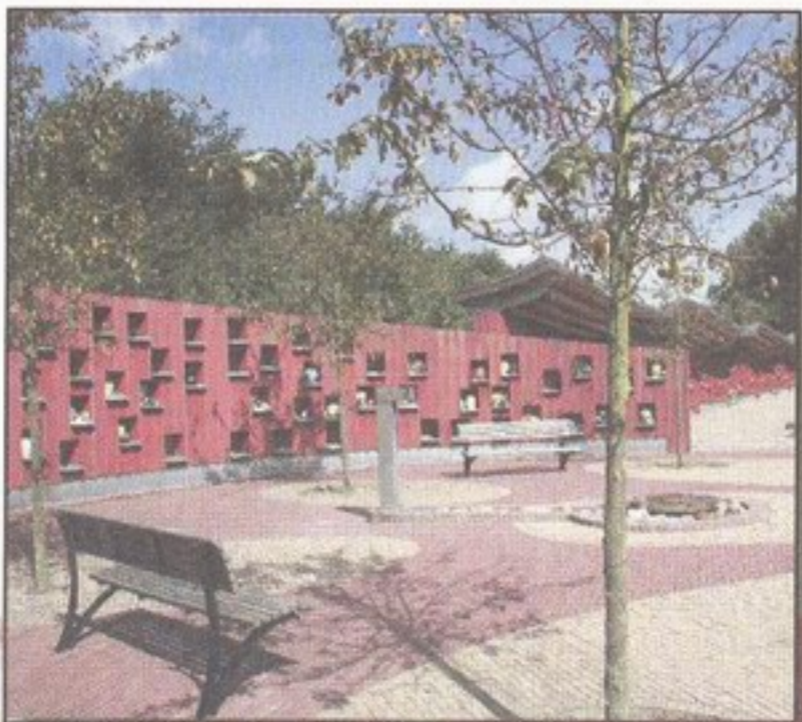
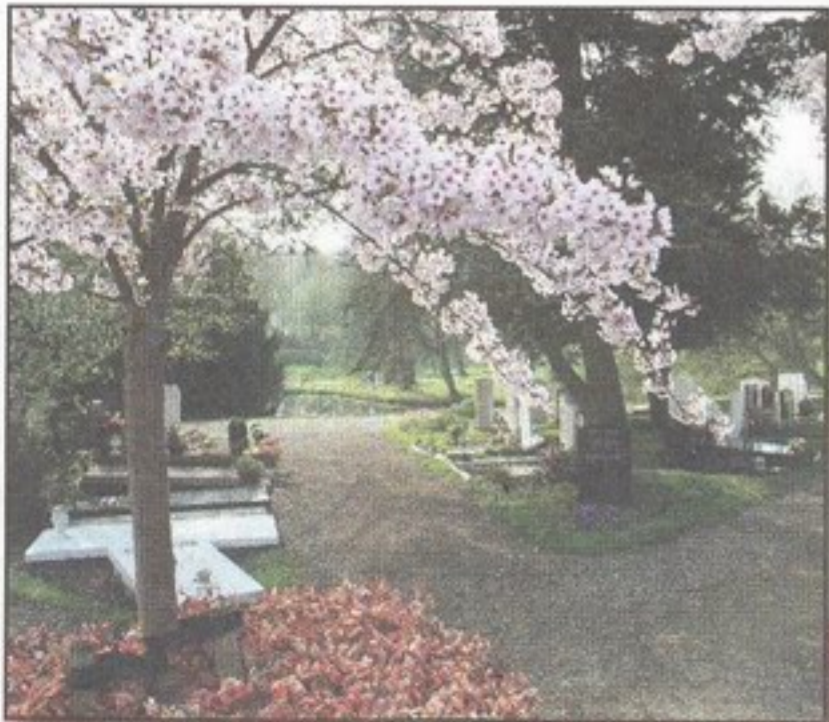
"Onze herdenkingsmuur zal een opvallend object op de begraafplaats zijn. Alleen al vanwege het gewaagde kleurgebruik: een rode muur met naambordjes in diverse felle kleuren, denk aan roze, blauw, geel et cetera. Hier kunnen mensen hun overledenen blijvend herdenken, bijvoorbeeld nadat een graf is geruimd, of de as is verstrooid na een crematie. Voor de muur komt een speciaal ontworpen bloementafel te staan. De Amsterdamse kunstenaar Marianne van den Heuvel is deze nu aan het maken. Het heeft de vorm van ene bloemblaad. We hopen dat de herdenkingsmuur 1 februari komend jaar klaar is in dit gedeelte dat we Veldheim hebben genoemd, naar een oude boerderij die hier vroeger heeft gestaan. Grappig is dat we nog één medewerker hebben die zich dat nog daadwerkelijk kan herinneren. De goede man kwam hier als 14-jarige jongen werken en is nooit meer weggegaan. 45 jaar lief en leed deelt hij met Rhijnhof."

Klokkentoren

Vorig jaar is er ook een inhaalslag op het moderniseringspad gemaakt, toen is de hoofdepoort onder handen genomen en aangepast aan de eisen van deze tijd. Het heeft een warme stijlvolle uitstraling gekregen door het gebruik van Belgische leistenen en een zwevend dak. Hier bevindt zich de administratie en het kantoor waar de bedrijfsleider zijn onderkomen in heeft. De klokkentoren er boven bezit twee oude zeer bijzondere klokken. Het was de Gereformeerde Kerk die de begraafplaats de twee historische exemplaren heeft geschonken. Ze maakten ooit onderdeel uit van het carillon van het Leidse stadhuis. De klokken zijn in de zeventiende eeuw gemaakt en hebben eeuwen lang over Leiden geklonken, tot de stadhuisbrand in 1929 alles verwoestte. Vier klokken zijn toen gered en twee daarvan kregen een plaats in de Zuiderkerk. Deze kerk bestaat inmiddels niet meer, waarop de Gereformeerde Kerk besloot aan ze aan Rhijnhof te schenken. Het was oud burgemeester Cees Goekoop die vorig jaar het poortgebouw opende als voorzitter van de stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof. Ook hij benadrukte toen in zijn speech dat de begraafplaats niet alleen voor de doden en hun nabestaanden een vredig rusthof moet zijn, 'maar ook voor eenieder die er een ogenblik wil wandelen'.

Moderne grafwijzer

Bij het poortgebouw is ook de unieke grafwijzer te vinden. Een systeem waarmee bezoekers op een eenvoudige wijze kunnen opzoeken waar iemand ligt begraven. Alleen het intoetsen van de naam is voldoende om zo een gedetailleerde routebeschrijving uitgedraaid te krijgen. Overigens is dit ook thuis via internet mogelijk. Rhijnhof is een van de eerste begraafplaatsen die ook de slag naar de moderne middelen heeft gemaakt. Broer: "Ja, ook daar moet je meegaan met de tijd. Doodgaan en begraven is van alle tijden, waarom zouden we daarin stil staan."

Grootse uitbreidingsplannen